

2.5. Державний режим

Державний режим – це сукупність форм і методів здійснення державної влади. Це поняття дає відповідь на питання про те, які методи панують у процесі здійснення державної діяльності і досягнення тих цілей, що стоять перед державою.

Поняття державного режиму не слід повністю ототожнювати з поняттям "політичний режим", хоча вони близькі один до одного. Останнє поняття має більш широке значення і характеризує не тільки методи діяльності державних органів, що визначається поняттям "державний режим", але й можливості та форми діяльності всіх елементів політичної системи – політичних партій, рухів, інших об'єднань громадян.

Із цих позицій розрізняють демократичний і антидемократичний державні режими.

Демократичний державний режим – це стан політичного життя, при якому державна влада здійснюється на основі принципів широкої і реальної участі громадян та їх об'єднань у формуванні державної політики, утворенні та діяльності органів держави, дотриманні основних прав людини і т.п.

Насправді можуть проявлятися різновиди демократичного державного режиму, наприклад режим парламентської демократії, демократично-ліберальний, національно-демократичний та ін.

В умовах *антидемократичного державного режиму* при здійсненні державної влади значно звужуються, а то й зовсім усуваються можливості реального впливу громадян і їх об'єднань на управління державою, обмежуються або порушуються основні права людини, реальна влада зосереджується в руках неконтрольованої народом групи осіб чи в руках однієї особи.

Різновидами антидемократичних державних режимів є авторитарний, тоталітарний, вождизм; режими: військово-диктаторський, фашистський, расистський.

У більшості сучасних країн твердо встановилися ті або інші різновиди демократичних державних режимів. І лише в небагатьох країнах, переважно Близького Сходу та Африки, зберігаються різні модифікації антидемократичних державних режимів.

(Теорія держави і права. – К.: Юрінформ, 1995).